

GBARD – mezinárodní srovnání

V mezinárodním srovnání je podíl státních rozpočtových výdajů na výzkum a vývoj České republiky ve vztahu k HDP mírně pod průměrem EU28.

V ČR v roce 2014 dosáhl podíl 0,64 %, zatímco průměr za EU28 činil 0,67 %¹. Nejvyšší podíl státních rozpočtových výdajů na VaV v poměru k HDP více jak 1 % mělo ze zemí EU pouze Dánsko (1,02 %).

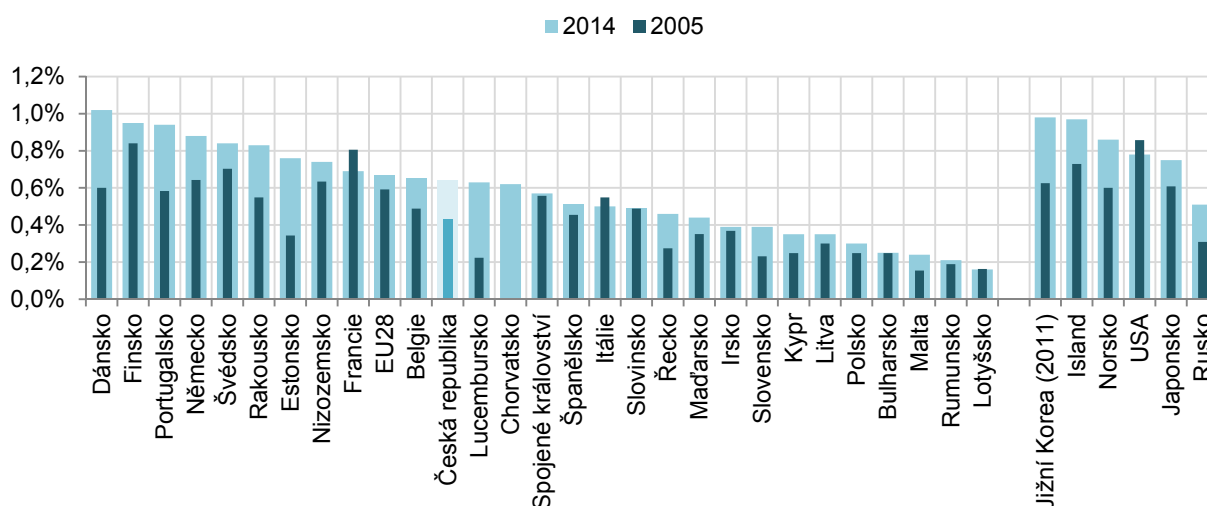
Výdaje Japonska ve vztahu k HDP již několik let stagnují na úrovni 0,75 %. Ve Spojených státech podíl dosáhl 0,78 %, přičemž v posledních letech klesá (viz srovnání let 2005 a 2014). Sestupný trend byl zaznamenán také u Francie.

Jižní Korea s podílem 0,98 % v roce 2011 byla na úrovni Finska. Na opačném konci s nejnižším podílem veřejné podpory výzkumu a vývoje stojí Lotyšsko (0,16 %), Rumunsko (0,21 %) a Malta (0,25 %).

Rusko (0,51 %) s klesajícím podílem se spíše vzdaluje průměru EU-28.

Z nových členských zemí EU-28, které vstoupily do EU po roce 2000, je na tom lépe než ČR pouze Estonsko (0,76 %).

GRAF 4-1: GBARD jako podíl na HDP ve vybraných zemích; 2005 a 2014

Zdroj: Eurostat 2015, dopočty ČSÚ

Výší podílu GBARD na celkových veřejných výdajích (1,48 %) byla ČR v roce 2014 nad průměrem zemí EU-28 (1,38 %).

Z evropských zemí dosáhlo nejvyššího podílu Německo (2,01 %) a Estonsko (1,96 %).

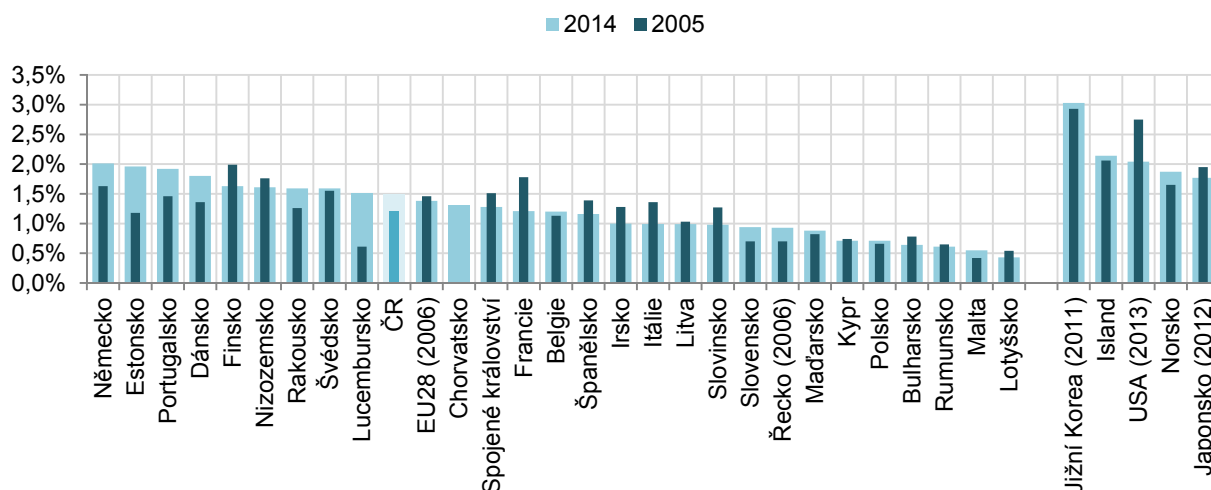
Z neevropských zemí dosáhla vysokého podílu také Jižní Korea (3 %). Ta zastínila všechny členské země EU, přičemž její podíl byl ve srovnání s průměrem EU28 téměř dvojnásobný.

Spojené státy zaznamenaly v roce 2013 podíl 2,04 % s klesající tendencí v posledních letech. Japonsko vykázalo v roce 2012 rovněž vyšší podíl GBARD na celkových veřejných výdajích (1,77 %) než byl průměr EU-28.

Naopak nejnižší podíl ze zemí EU-28 byl zjištěn v případě Lotyšska (0,43 %), Malty (0,55 %) a Rumunska (0,61 %).

Blíže viz graf č. 4-2 na následující straně.

¹ Uvedené podíly GBARD na HDP v jednotlivých zemích již zohledňují přepočty HDP dle revize národních účtů v souladu s mezinárodním standardem ESA 2010. Praktickým důsledkem navýšení HDP o některé položky je snížení podílu GBARD na HDP ve většině zemí.

GRAF 4-2: GBARD jako podíl na celkových veřejných výdajích ve vybraných zemích; 2005 a 2014

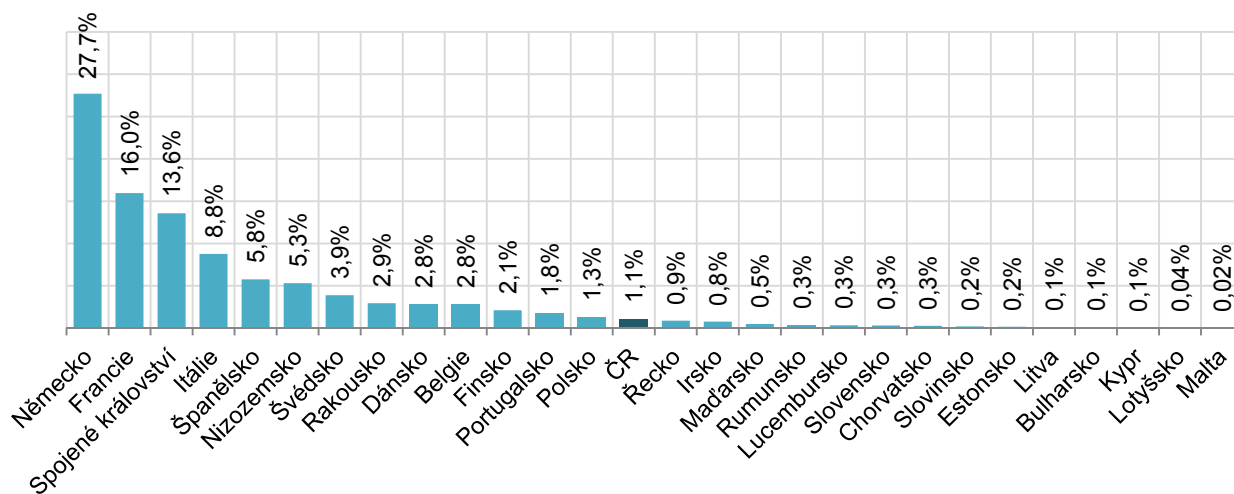
Zdroj: Eurostat 2015, dopočty ČSÚ

V roce 2014 dosáhly předběžné celkové GBARD v souhrnu za všechny členské země EU-28 částky 92 828 mil. EUR.

Spojené státy vydaly na veřejnou podporu výzkumu a vývoje v témže roce 102 119 mil. EUR. V Japonsku dosáhly GBARD výše 26 023 mil. EUR, nicméně ve srovnání let 2012 a 2013 poklesly o výrazných 22,7 % na úroveň roku 2009.

Sledujeme-li na příspěvky jednotlivých členských zemí k celkovým GBARD EU-28, vidíme na prvním místě Německo, které přispělo podílem 27,7 %. Následují další velké ekonomiky jako Francie (s podílem 16 %), Spojené království (s 13,6 %) a Itálie (s 8,8 %). Německo, Francie a Spojené království dosáhly souhrnného podílu 57,2 % celkových GBARD EU-28. Nejméně přispěly nové členské země. Situace je ovlivněna velikostí reálné ekonomiky daného státu.

ČR v roce 2014 přispěla k celkových GBARD EU-28 podílem 1,1 %, což je hned po Polsku (1,3 %) nejvíce z nových členských zemí. Vůbec nejmenší příspěvek poskytla Malta (0,02 %) a Lotyšsko (0,04 %).

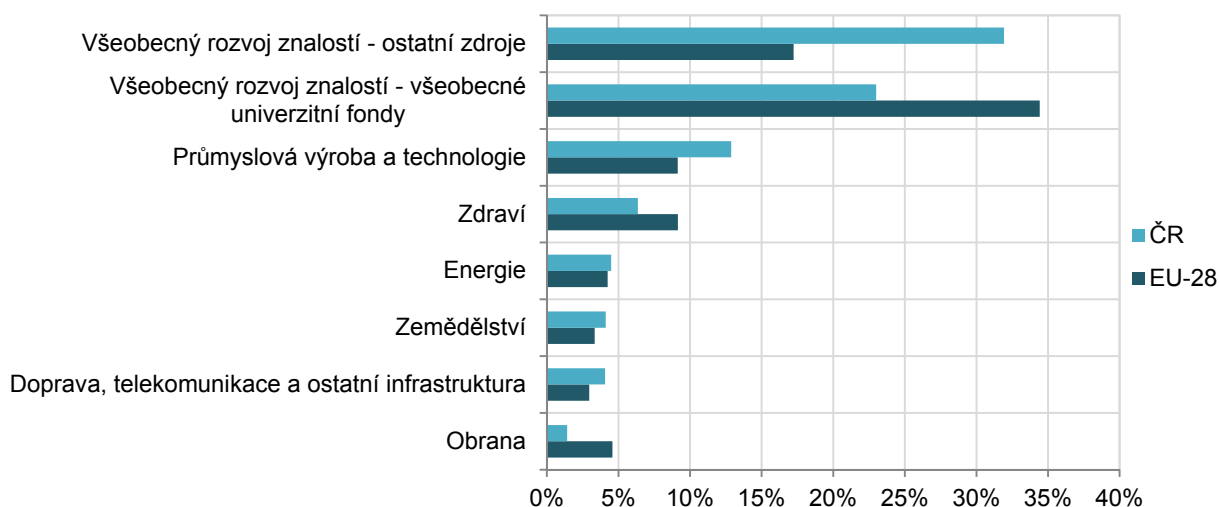
GRAF 4-3: Podíl GBARD jednotlivých členských zemí EU28 na celkových GBARD EU28 v roce 2014

Zdroj: Eurostat 2015, dopočty ČSÚ

Srovnáme-li podílovou strukturu GBARD podle jednotlivých socioekonomických cílů NABS 2007, pak nejvíce veřejné podpory (31,9 % z GBARD) v ČR směřovalo v roce 2014 do všeobecného rozvoje znalostí, konkrétně do položky VaV financovaného z ostatních zdrojů než jsou všeobecné univerzitní fondy. V průměru EU-28 nejvíce veřejné podpory směřovalo do výzkumu, který je klasifikovaný pod socioekonomickým cílem všeobecný rozvoj znalostí pod položkou všeobecné univerzitní fondy (34,4 % z celkových GBARD EU-28). Mezi ČR a průměrem EU je výraznější rozdíl i v dalších socioekonomických cílech. Pokud ČR v roce 2014 podpořila VaV v oblasti průmyslové výroby a technologií částkou korespondující s podílem 12,9 % z GBARD, tak v EU-28 to bylo pouze 9,1 %. Naopak větší podpoře se v průměru EU-28 těšil výzkum v oblasti zdraví (9,1 %). V ČR podíl tohoto socioekonomického cíle dosáhl 6,4 %.

GRAF 4-4: Srovnání vybraných socioekonomických cílů NABS 2007 v ČR a EU-28 v roce 2014 (podíl na celkových GBARD)

Zdroj: Eurostat 2015, dopočty ČSÚ

Bližší informace o statistice GBARD z pohledu srovnání jednotlivých zemí EU a OECD jsou dostupné na stránkách Eurostatu (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/science-technology-innovation>) a OECD (www.oecd.org/sti/rds).